

#20

גליון לשבת קדש
פרשת ויקרא-זכורניעים שבת
הרב בנימין בוימל

איש יהודי

הוא ישב על הכסא הגבוה, עטוף בטלית לבנה כשעטרת כסף רחבה על ראשו. שיערו לבן כשלג, נראה כמו אליהו הנביא בעצמו. תינוק קטן על ברכיו והוא מלטף את לחיו מעדנות ופועה לו 'מוציניו' 'פוציניו' אל מול עיניהם המשתאות של המוני בית ישראל. בן זכר לאחר כשישים וחמש שנות ציפיה. נס אדר תשפ"ד.

"כולנו היינו מיואשים. אף לא אחד כאמת ציפה לראותו אבא. כולם? רק אחד לא. הוא בעצמו! ר' צבי העיד על עצמו שמעולם לא התייאש, אף לא לרגע אחד. הוא לא הפסיק לקוות ולהתפלל בהשתפכות הנפש מעומק הלב"

קושלבסקי שליט"א ראש ישיבת "היכל התורה" בירושלים. גילוי שמימי מפעים של פעם במאה שנים. הסיפור התפרסם בכל הארץ, ואף חצה יבשות אל מעבר לים. בכל מקום דיברו על אודות המאורע המדהים שכמעט שאין לו אח ורע. במיוחד התרגשנו אלפי תלמידיו שלימד וגידל במשך עשרות בשנים, ואנוכי הקטן בתוכם. צבטנו את בשרנו כפשוטו, האם היינו כחולמים או חולמים היינו?

כבר אז, לפני כשלושים שנה, ריחמנו עליו מאוד. חשבנו לעצמנו: הוא העמיד תלמידים הרבה ומסר נפשו עליהם, אמת. מדפיו מלאים בחידושי תורה עמוקים שישאיר אחריו לברכה, נכון. אבל "ובן אין לו"... בן אמיתי, קדיש'ל. כמה עצוב.

כולנו היינו מיואשים. אף לא אחד באמת ציפה לראותו אבא. כולם? רק אחד לא. הוא בעצמו! ר' צבי העיד על עצמו שמעולם לא התייאש, אף לא לרגע אחד. הוא לא הפסיק לקוות ולהתפלל בהשתפכות הנפש מעומק הלב לזכות לזרע של קיימא. כן, ממש כך. וככל שחלפו השנים הוסיף והתאמץ בתפילתו, ההיפך מטבע השגרה. ששוחקת ומחלישה את כח התפילה. עדות כתובה ניתן למצוא בהקדמה של אחד מכרכי "תורת צבי" שהוציא בשנים האחרונות, בה מתחנן הוא אל ה' לזכות לכרי בטן. כפשוטו.

המשך בעמ' הבא <

שביבי | הרב
אמונה | אהרון בייפוס

המשנה בסוף קידושין קובעת:

"כשר שבטבחים שותפו של עמלק"

כתב הרמב"ן, כי זה בא ללמדנו, על מדת האכזריות ששלטה בהנהגותיו של עמלק. המשגיח דחברון ר' הירש פלאי הסיק מכך, שהתיקון לכך, במצוות האהבה ואחוה של פורים.

בתוס' יו"ט הוסיף: "אכזריות לבבו, שלא שם ליבו אל הניסים והנפלאות שנעשו לישראל... וכמו שכתוב ולא ירא אלוקים".

ובספר אפיקי ים: "עמלק במעשיו הכניס מורר וקרירות לקיום מצוות, וכמו שנאמר: אשר קרר בדרך". וכל זה תוצר של טמטום הלב לדברים שבקדושה. ומתקשר לטבח-שוחט המכשיל בטריפות.

יש הממליצים בפסוק: "תמחה את זכר עמלק מתחת השמים" - למחות את העמלקיות, שהשקפתה היא: "תחת השמים!" הכל מתנהל כאן..

בעוד שהאמת היא - "הכל בגזירת עליון!!!"

כולם היו מיואשים. תכנית שטנית של השמדת העם היהודי ביום אחד בכל מדינות המלך, ממתנה לביצוע. כבר עברה בשלוש קריאות ונכנסה לספר החוקים של אחשוורוש. "כי כתב אשר נכתב בשם המלך ונחתום בטבעת המלך אין להשיב". כולם כולל אסתר: "ואני לא נקראתי לבוא אל המלך זה שלושים יום". ... המצב כה קשה. "לאחר יאוש". כולם? רק אחד לא. מרדכי היהודי! "כח התפילה". "איש יהודי היה.. ושמו מרדכי בן יאיר... תנא: כולן על שמו נקראו: בן יאיר – בן שהאיר עיניהם של ישראל **בתפלתו**, בן שמעי – בן ששמע קל **תפלתו**, בן קיש – **שהקיש על שערי רחמים** ונפתחו לו" (מגילה יב:).

כח התפילה הוא שידוע לנצח את קליפת עמלק. "והיה כאשר ירים משה ידו וגבר ישראל" (שמות יז, יא) "לומר לך: כל זמן שהיו ישראל מסתכלים כלפי מעלה ומשעבדין את לבם לאביהם שבשמים, היו מתגברים". (ר"ה פ"ג מ"ח) ובפדר"א: "כל ישראל יצאו חוץ לאהליהם וראו את משה כורע על ברכיו והם כורעים על ברכיהם, נופל על פניו ארצה והם נופלים על פניהם ארצה, פורש את ידיו לשמים והם פורשים את ידיהם לשמים"... ככה מתפללים! ככה מנצחים את עולם ה"מקרה" – עולם הטבע.

נתבונן: פסח וחנוכה אף הם זכר לניסים שנעשו עם אבותינו. ולא מצאנו שנקבעה בהם תענית לזכרון הצער והצרה בה היו נתונים קודם הישועה. לימי הפורים אנו מקדימים תענית מיוחדת "כי בימי מרדכי ואסתר... היו צריכין לבקש רחמים ותחנונים שיעזרם ד' להנקם מאויביהם"... (מ"ב תרפ"ו סק"ב)

משום שגאולת מצרים היתה באתערותא דלעילא, נס חנוכה היה בזכות מסירות נפש וגבורה עילאית של חשמונאי ובניו. רק חג הפורים מראה נכוחה את כחה של תפילה. גזירות המן התבטלו מכח התפילה. נקודה. וכבימים ההם כן בזמן הזה: כוחה של תפילה לא קהה ולא נחלש. משום כך קבעו יום של תפילה גם בזמן הזה. (שמעתי מבני הרב נתנאל הי"ו)

בשנת תשפ"ד קיבלנו מכות כואבות, נרצחים, חטופים, מפונים. צער כה גדול! אל יאוש! קיבלנו גם תזכורת לכוחה של תפילה, לישועת ה' כהרף עין. ברגע אחד יתהפך הכל לרחמים גדולים בבוא הגואל במהרה בימינו אמן.

זְכוּר!

- פורים הוא **לא** "שוק פורים" ו"יריד פורים", דוכנים והפעלות. מאלו ניתן להינות גם בט"ו בשבט. הוא **כן** זמן של שמחה אמיתית בה' ובאמונתו.
- פורים הוא **לא** נפצים ופיצוצים, חמרי חבלה תוצרת עזה שנועדו להבהיל ולפחיד, הוא **לא** ספריי שלג ושערות סבתא שנועדו להקניט ולהציק. אין באלו לא זכר ולא זכר לפורים. הוא **כן** זמן להכות את עמלק שבלב כל אחד מאיתנו מכת הרג ואבדן.
- פורים הוא **לא** צלופנים וסרטים, עיצובים מושקעים, מתנות ומחוייבויות למורות ולגננות, למנהלים ולמנהלות, למזכירים ולמזכירות למנקים ולמנקות וכן הלאה. את אלו אפשר לתת גם בחנוכה. **כן** יש מצוה לשלוח מנות איש **לרעהו**. ארבעס או פראקעס יתקבלו בשמחה. אפשר גם פשטידה.
- פורים הוא **לא** תחפושת כיתתית לפי נושא, תחפושת עם רעיון או עם "מוטו", בוודאי שלא עם "קונספט". הוא בקושי יום של "נהגו ללבוש פרצופים בפורים" (שו"ע תרצ"ו ס"ח) מנהג שמקורו אפוף מסתורין...
- פורים הוא **לא** "השקות" ו"קמפיינים" של ת"תים, בוודאי אין חיוב שכל "צ'יקטניסט" או תלמיד כיתה ח' יהפוך לשנורר אם אין בכך הכרח. אין צורך לחפש למי או למה לאסוף, כולם אוספים וכמעט שלא נשאר ממי. הוא כן יום של "מתנות לאביונים".
- פורים הוא **כן** יום של אמונה, הוא **כן** יום של הודיה, הוא **כן** יום של תפילה, הוא **כן** יום של המון אהבה ושל שמחה בה' ובתורתו.

לא תשכה!

ובהתחלה תתקלו בהתנגדות ויושמעו הנחות וטרזניות; מה, חזרנו לגן?! אני לא יודע לצבוע וכו'.

תוך כדי צביעת המסכות נחשף לתופעה מדהימה: כל מסכה תצבע בצורה שונה מחברתה. עובדה זו משמשת פלטפורמה טובה לפתוח בשיח אודות ייחודיותו של האדם ועל כך ש"האדם נברא יחידי".

רגעי היצירה יהוו בקשו
הזדמנות טובה מהילדים
לבחון כישורים ותכונות
לכחור מסכה,
נוספות עודדו אותם לצבוע
בילדינו ולקשט את המסכה.
ולגלות יתכן ובהתחלה תתקלו
שיש בהתנגדות ויושמעו
ילדים בעלי נפש
הנחות וטרזניות; מה,
יצירתית. חזרנו לגן?! אני לא
השימוש יודע לצבוע
בצבעים השונים וכו'
יכול לספר הרבה על

אופיים ומצבם הנפשי. יהיו כאלה שיוסיפו אלמנטים לאיור המסכה וכאלה שלא יוסיפו כלום. כאלה שירגישו צורך לצבוע את כל הדף גם את המסגרת שמסביב למסכה וכאלה שצביעתם תהיה מינימליסטית, יוספו קצת צבע והקצת הזה יתרום רבות להבעת המסכה. כאן הרגע לשאול אותם: באילו מסכות הם משתמשים ביום יום? האם שימוש במסכות טוב או רע? מדוע קשה לנו להיות אוטנטיים? מה יכול לסייע לנו להיות מה שאנחנו ללא תחפושות ומסכות? האם האופן שבו רואים אותי זהו האופן שאני רואה את עצמי? מאיזו מסכה תרצו להיפרד?

היפכו תפקידים ושאלו את עצמכם כאילו הייתם אתם הילדים.
פורים שמח!

ימי הפורים הממשמשים ובאים ימי חג גדול לילדים; מסכות, רעשנים שירים וריקודים. ברמ"א (סימן תרצ"ו ס"ח) מצאנו התייחסות מעניינת למנהג קדום זה של תחפושות ומסכות בימי הפורים וז"ל: "...ומה שנהגו ללבוש פרצופים בפורים, וגבר לובש שמלת אשה ואשה כלי גבר, אין איסור בדבר מאחר שאין מכוונין אלא לשמחה בעלמא...".

הרבה קולמוסים נשתברו, טעמים וסודות רבים נכתבו בעניין מנהג קדום זה. אחד ההסברים המקובלים והסימבוליקה שבכפשו המנהג, נעוץ בדו שיח שהתנהל בין תלמידי רשב"י לרשב"י (מגילה י"ב). אודות השאלה: "...מפני מה נתחייבו שונאיהן של ישראל שבאותו הדור כליה (- מפני מה נתחייבו ישראל בדורו של אחשוורוש כליה?) אמר להם: אמרו אתם! אמרו לו: מפני שנהנו מסעודתו של אותו רשע. אם כן שבשושן יהרגו שבכל העולם כולו אל יהרגו?! אמרו לו: אמור אתה! אמר להם מפני שהשתחוו לצלם. אמרו לו: וכי משוא פנים יש בדבר? (- מדוע א"כ לבסוף הקב"ה לא הענישם?) אמר להם הם לא עשו אלא לפנים (- למראית העין) אף הקדוש ברוך הוא לא עשה עמהן אלא לפנים (- כאילו מכלה אותם)...".

מכאן למדנו, שחטא העם בימי נבוכדנצר נעשה מתוך אילוצי השעה ורק למראית העין, על מנת להינצל מכבשן האש, בשורש נשמתם נשארו נאמנים לה' ותורתו. באותה מידה הטיל הקב"ה גזירת השמדה המונית על העם במטרה לגרום להם לחזור בתשובה ולהסיר את מסווה החטאים ולגלות שרצוננו לעשות רצונך. כמו בימים ההם, כך בזמן הזה; ימים אלו מסוגלים להסרת המסכות ולגלות את ה'איש הישראלי' שמאחורי המסכה.

ברצוני לשתף את הקוראים ברעיון ומתנת חג נפלאה לסדנת הורים וילדים כפי שהועברה על ידי במסגרות רבות לבני הנעורים.

יש להצטייד :

1. איורי מסכות.

2. צבעים.

בקשו מהילדים לבחור מסכה, עודדו אותם לצבוע ולקשט את המסכה. יתכן

לא סופר אותי? אני אראה לו מה זה לפגוע בכבודם של תלמידי חכמים.
"ילד, מה שמך, צדיק? אני מבקש שתצא מהכיתה ותלך למנהל!"
לא האמנתי. הוא פשוט קם ועשה מה שאני אומר. "איזה מחנך דגול אני! החזרתי את הכבודי" הילד באמת יצא.

"קדימה תצא..." ואז הוא הסתובב אליי פתאום ואמר: "טוב, מותק" ...
"לא שמעתי את זה", שיננתי שוב ושוב... אבל כל הכיתה התגלגלה מצחוק... בושה. מה שאגיד ומה שאעשה עכשיו יזכר לדורות ב'חיידר' הזה. אני ממש לא רוצה לעבור במסדרון ושכולם יקראו לי 'מותק'! עצמתי עיניים ואמרתי 'ה', אתה הוא מלך הכבוד! תעזור לי".

אחרי "התייעצות מהירה עם ה' החלטתי להראות כ'נעלב'. והתחלתי לארוז את חפצי. הילדים היו המומים... "איזה גאון אני! כבר אמרתי?"
"הרב'ה, מה קרה???"
"שום דבר. סיימתי להיות". כעסתי.
עשה רושם שהילדים לקחו את זה קשה. בעודי מקפל את חפצי, עברו הילדים לידי ואמרו לי "שבת שלום הרב'ה".
'אין עלי', הצלחתי!!! בפעם הבאה כבר לא יתעסקו איתי!
הילדים יצאו מהכיתה ונשאר רק ילד אחד קטן, חמוד וביישן.
"חמוד, שיהיה לך שבת שלום", אמרתי לו.
הילד הרים את הראש בביישנות.
"שבת שלום גם לך, 'מותק'".

תמיד חלמתי להיות 'רב'ה!
ב"ה התקבלתי לעבודה כרב'ה מחליף! אומנם ב'חינוך מיוחד'... אך מה זה משנה, העיקר שסוף סוף חלומי התגשם ויקראו לי "הרב'ה"... ואזכה לחנך לשם שמיים את ילדי ישראל לתורה, מצוות ולמעשים טובים! ונאמר אמן...

יום שישי, היום הראשון לעבודה הגיע. כולי מלא ציפיות מתפקידי החדש "רב'ה"! אני עומד מחוץ לדלת, עוצם עיניים וממלמל תפילה קטנה לה': "ה', עזור לי שיראו ויחששו הילדים ביראת השמיים הגדולה שלי... ושכל מעשיי יהיו לשם שמים".

אני דוחף את הדלת ונכנס. "שלום ילדים!" שקט. הילדים מישירים מבט. "רב'ה חדש!", לפתע הם צועקים, והחדר מתמלא כולו בשמחה אדירה. מה? כל זה בשבילי? ידעתי שבתוך תוכי שאני צדיק, אבל כזאת קבלת פנים, כנראה שאני באמת משדר קדושה אמיתית!

אח"כ הבנתי שהם לא שמחו מכך שאני הגעתי, אלא בגלל שהגיע "תורן חדש" שיוכלו לשגע אותם.
"בוקר טוב, ילדים. ששש" ...

"בוקר טוב, ילדים", ניסיתי שוב. הם חושבים שההתחלתי אתמול... הרי אני 'חד בדרא' בהתמודדות במצבים כאלה! "ילדים, שקט!!!", צרחתי. אולי גישה קשוחה יותר תעבוד. ככה זה בשבועיים הראשונים. אתה צריך להתנהג איתם כמו 'פרעה' אחרת הם 'יאכלו' אותך כמו 'אוזני המן'.

זה לא כל כך עזר. היה ילד אחד, שפשוט לא הקשיב לי! אני לא מבין איך הוא לא חש בצדיקות שלי? ... הרגשתי שהוא פשוט פוגע לי בכבוד. אני, "הרב'ה" המכובד המלא בש"ס ובפוסקים, אני מדבר, והוא

רוצים שהקב"ה ימחה את זכר עמלק, אז מוטל עלינו להפסיק לחטוא ובכך לתת לו כח. וזו הסיבה שעמלק עדין לא הושמד, כי לצערינו בעוונותינו אנו נותנים לו את הכח.

ולכן ב'פרשת זכור' כתוב "תמחה את זכר עמלק" – אתה, ובפרשת בשלח כתוב "כי מחה אמחה" – הקב"ה, שאומר הקב"ה שאתם תעשו מה שמוטל עליכם ותפסיקו לעשות עבירות ולתת לו כח, וכשלא יהיה לו כח - לשר שלמעלה, אזי 'אני מחה אמחה' את עמלק למטה.

וזה נורא ואיום, לחשוב שבעוונותינו חלילה וחס אנו מחזקים את כוחו של עמלק. ע"כ בשביל להחליש את כוחו ראוי להתחזק כמובן בתורה, כמו שכתוב שעמלק הגיע כשהיו ברפידים ורפו ידיהם מן התורה. וגם להתחזק באמונה שהכל מאת ה' יתברך ולא נבוא למצב שהיו עם ישראל שאמרו 'היש ה' בקברנו אם אין'.

השבת זוכים אנו לקיים מצוות מחיית עמלק, בגמ' רואים שיש לזה איזה שייכות לימי הפורים שהגמ' במגילה אומרת שצריך להיות זכירה קודם לעשייה.

האלשיך הקדוש [סוף פרשת בשלח וכן בפרשת כי תצא] אומר חידוש נפלא, שהרי מובא בחז"ל "אין הקב"ה נפרע מהאומה אא"כ נפרע מהשר שלה בשמים" [כידוע שלכל אומה יש שר בשמים]. ושרו של עמלק שונה מכל השרים האחרים, שכל אומה יש לה שר עם כח פרטי משלו, משא"כ כוחו של שרו של עמלק שניזון מהחטאים של עם ישראל שכאשר אנו חוטאים אנו נותנים כח לשרו של עמלק.

וממילא גם אם הקב"ה רוצה להיפרע מעמלק, מכל מקום אין הקב"ה נפרע מהאומה עד שנפרע מהשר שלמעלה, והשר שלמעלה כל הזמן מקבל כח מהחטאים שלנו.

וממשיך האלשיך, יוצא מכך שאם אנו

אילנא רברבא הרב דב סוקולובסקי

שא"ב הגרב"ז

בית נאמן להגאון הגדול הנאמן הגר"מ מזוז החביב מאד על הראמ"ק).

הפיוט הוא לפי הא"ב, פיוט עשיר ויפה כדרכו של ריה"ל, אלא שמשום מה לאות ר"יש יש ב' חרוזים וכך היה המעשה. ריה"ל היה עשיר, וכשבגרה בתו, היתה אמה מפצירה בו להשיאה, עד שנשבע להשיאה ליהודי הראשון שיבוא.

ויהי בבוקר, נכנס האבן עזרא לבוש סחבות. ובראותה אותו נזכרה שבועת אישה, ויפלו פניה. התחילה לחקור אותו אם יודע תורה ויתנכר ולא הודיע האמת. ותלך אל בעלה ותבכה לפניו, ויאמר אליה: "אל תפחדי, אלמדנו תורה ואגדל שמו".

ויצא אליו וידבר אתו. ויגנוב אבן עזרא את לבבו ויכס את שמו. ואח"כ הערים אבן עזרא להתחיל ללמוד ממנו תורה. והיה מתמיד בערמה ומראה עצמו כעושה פרי.

לילה אחד, התאחר ריה"ל לצאת ממדרשו, כי נתקשה על חיבור תיבת ר"יש שבפזמון 'אדון חסדך' (הפיוט הנ"ל). והיתה אשתו קוראה לאכול ולא בא. ותלך ותפצר בו, עד כי בא לאכול.

וישאל אבן עזרא, מה היה לו שנתאחר כ"כ? ויהתל בו, ואב"ע הפציר, עד שהאשה הלכה אל מדרש אישה, כי גם היא היתה חכמה. **המשך בעמ' הבא <**

שבעת הסריסים: א' במגילה (יב:) עה"פ והקרב אליו כרשנא שתר אדמתא תרשיש מרס מרסנא ממוכן אר"ל פסוק זה כולו ע"ש הקרבנות נאמר, כרשנא, אמרו מלאה"ש לפני הקב"ה רבש"ע כלום הקריבו אומה"ע כרים בני שנה כדרך שהקריבו ישראל לפניך, שתר, כלום הקריבו לפניך שתי תורים כדרך שהקריבו ישראל, אדמתא כלום בנו לפניך מזבח אדמה שנאמר מזבח אדמה תעשה לי, תרשיש כלום שמשו לפניך בבגדי כהונה שנאמר תרשיש ושהם וישפה מרס כלום מרסו לפניך בדם מרסנא כלום מרסו לפניך במנחות ממוכן כלום הכינו לפניך שולחן של לחם הפנים.

ובספר פירוש עה"ת לרבי יוסף בן דוד סרגוסא (הוא המקום הידוע מפורים סרגוסא, ושאינו מכיר את הסיפור ישאל את המכיר) תלמיד הר"ן, תמה מדוע דרשו פסוק זה על הקרבנות הרי שמות אלו הם שמותם האמיתיים של השרים ולא כינויים.

ומבאר שהקב"ה סובב כדרכו להקדים רפואה, וכבר בזמן שהתאספו לתת עצה על ושתי היו השרים כאלו המזכירים זכות ישראל. בעבור שיטה ה' לבם ליעעץ ענין אשר ימשך ממנו רפואה לישראל.

מי כמור ואין כמור: פיוט לרבי יהודה הלוי המושר בשבת זכור (הובא לאחרונה בעלון

ד. רש"י ס"פ כי תצא מצוות מחיית עמלק כולל לאבד ממונו של עמלק עיין מנ"ח תר"ד א', והסתפק הגר"א גנחובסקי אם יזכה חפץ לעמלק ואח"כ ישחיתו ויאבדו, האם מקיים בכך מצוות מחיית עמלק? **(ויש לעיין** בגוף הספק הרי רצוננו שיהיה פחות עמלק וקנייניהם בעולם, הרי בעצם ההקנאה הינו מרבה בעלות של עמלק בעולם, ולהקנות לו רק בכדי למעטו בחזרה, "אפוכי מטרתתא למה לי").

ועיין מועדים וזמנים ח"ב קס"ג שכל המצווה לאבד ממון עמלק הוא מדין איבוד "זכר" עמלק, ולכן הוי דווקא על חפצים שנקרא עליהם שם עמלק, ולא על סתם ממון עמלק, וכלשון המכילתא **שלא יאמרו גמל זה של עמלק, אילן זה של עמלק**, וא"כ להקנות סתם דברים לעמלק שלא נקרא שמם עליהם לא יעזור לקיום המצווה.

הגם שיש לדון אם בכה"ג בכלל אפשר להקנות, הלא אינו מקנה למי שהוא מסויים, וכן יש לדון מדין 'לא תחנם' לתת בכה"ג מתנה, שהרי נותן המתנה מתכוון בכדי לקיים מצוות 'מחייה' ולא סתם מתנת חנינם?

ה. עמלקי הטובע בנהר וביכולתו להצילו ולא מצילו, האם יקיים בכך 'בשב ואל תעשה' המצווה של 'מחיית עמלק', או בהמת עמלק הרועה בכרמים ולא מחזירו, האם יקיים בכך 'בשב ואל תעשה' המצווה של איבוד ממון עמלק.

ו. "ותשם אסתר את מרדכי על בית המן" וכבר הקשו האחרונים איך לקח מרדכי בית המן הרי ממון עמלק אסור בהנאה וחייב במחייה? עיין אבי הנחל י"ד, אהל משה מ"ת ק"ד ב' טעמא דקרא עמ' ס"ו.

א. יש לעיין האם יוצא יד"ח מחיית עמלק אם הרגו בגרמא, ולא בידיים וכגון ששם לו רעל באוכל, או שהיה חולה במחלה מדבקת והלך ליד עמלקי והדביק אותו?

ב. האם יש ענין להרוג העמלקי ע"י מיתה משונה או רק להרוג אותו? עיין פסחים סח לגבי דין של מחוי קרביו של קרבן פסח, וברש"י ד"ה מנקבין בסכין, שייצא הרעי, ומיחוי לשון נקיבה וחיבול כמו **תמחה את זכר עמלק**.

ובספר 'דף על דף' הביא שכך היא צורת הריגת עמלק ע"י חבלה ועוד חבלה, וכן איתא במדרש ילקוט שמואל א' קכ"ג **ויספך שמואל בסף, מה עשה לו היה מחתך מבשרו זיתים זיתים ומאכילו לנעימות, ברר לו מיתה מרה**.

ועיין במפרשי המגילה פרק ט' פ"ה "מכת חרב והרג ואבדן", אבדן - שהשחיתו צורת גופם מסמנים את עיניהם וחותרים את רגליהם, או איבוד הכוונה שלא יוכל לבוא לקבורה ששרפו אותם וכדו' והגר"א פ' שחתכו בחרב באופן שלא ימותו כדי להרבות בייסורים ואח"כ הרגו ואח"כ איבדו הגוף שלא יהיה זכר (אוצרות מגילה ע"י מתיבתא).

ג. ולפ"ז יש לעיין א' האם יש מצוה בפנ"ע להשחית הגוף של עמלקי גם לאחר שמת או רק לפני שמת ואולי תלוי במפרשים הנ"ל, וב' האם יש מצוה להשחית גופו של עמלק בלי להורגו, וכעין מה לי קטלא כולו מה לי קטלא פלגא ושוב עיין ברש"י פסחים הנ"ל. (הגר"צ חשין ביאר שאיתא בשבת קכ"ח שהנעימות אוכלים זכוכית והיינו שרגילים לאכול דברים קשים ואולי בגלל כן שמואל האכיל אותו לנעימות כי רצה מחייה שלימה וגם העצמות).

➤ המשך מעמ' קודם

ותקח מחברת אישה ותראה אותה לאב"ע. ויקח הקולמוס והתחיל לתקן בשנים או שלשה מקומות. וכשהגיע לתיבת ר"ש, כתב כל הבית המתחיל 'רצה האחד לשמור כפלים'...

וכראות ריה"ל הדבר, שמח מאד, ויחבקהו וינשקהו ויאמר לו: "עתה ידעתי, כי אבן עזרא אתה, וחתן אתה לי!" ואז העביר אבן עזרא המסווה מעל פניו והודה ולא בוש. ויתן לו רבי יהודה את בתו לאשה עם כל עשרו.

וכך השורה שכתב האב"ע: "רצה האחד לשמור כפלים ומשמרתו ושמרתו חבירו שתי ידיים והשני שם בספל המים שם שם לו".

וכוונתו: ע"פ הגמ' מגילה (י:): שבגתן ותרש אמרו שמאז אסתר לא ראו שינה לעיניהם הבה נשים רעל בכוסו אמר האחד לחברו הלא אין משמרותינו שוות מאר לו אני אשמור משמרתך ומשמרתך מבאר המהרש"א שבכדי ללכת להביא את הרעל מהיכן שהוא היה נדרש יותר מחצי יום שזה היה משמר כל אחד, ולכן היה דרוש שאחד ישמור יום שלם וזהו ויבוקש הדבר ויימצא שנמצא שהוא לא היה במשמרתו, והיינו ששמר כפלים שתי ידות, ושם שם לו הוא רמז לסם. כמו שכ' הבעה"ט על ויושם לפניו לאכול אצל אליעזר שזה לרמז סם.

מכאן והלאה השמיטו העורך לאנחות, אולי נפרסם במקו"א אי"ה אמו"א...